

„Teaduskommunikatsioon ja teaduse populariseerimine (TeaMe 3.0)“ toetuse andmise tingimused

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 (edaspidi ÜSS2021_2027) alusel.

1. Reguleerimisala

1.1. Käskkirjaga reguleeritakse Teadussüsteemi programmi ja Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027 meetmete nimekirja meetme nr 21.4.4.3. „Teadussüsteemi järjepideva toimimise kindlustamine“ rakenduskavaga kooskõlas oleva sekkumise „Teaduskommunikatsioon ja teaduse populariseerimine“ (edaspidi TeaMe 3.0) elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

1.2. Sekkumise rahastamisega Euroopa Sotsiaalfond+ vahenditest aidatakse kaasa Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027 poliitikaeesmärgi Sotsiaalsem Eesti erieesmärgi (e) „muuta haridus- ja koolitussüsteemid kvaliteetsemaks, kaasavamaks, tõhusamaks ja tööturule vastavamaks, muu hulgas mitteformaalse ja informaalset õppimise valideerimise kaudu, toetamaks võtmepädevuste, sealhulgas ettevõtlus- ja digioskuste omandamist, ning edendades duaalkoolitussüsteemide ja õpipoisiõppe kasutuselevõttu“ saavutamisele.

1.3. Toetatavate tegevustega panustatakse riigikogu poolt 12. mail 2021. a vastu võetud riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi „Eesti 2035“) strateegilise sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ ning „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“ üldeesmärgi „Eesti teadus, arendustegevus, innovatsioon ja ettevõtlus suurendavad koostöös Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele“ saavutamisse. Tegevustega viiakse ellu „Teaduskommunikatsiooni strateegia 2020-2035 „Eesti teab““ seatud eesmärgid.

1.4. Toetatavate tegevuste kavandamisel ja elluviimisel järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja „Eesti 2035“ aluspõhimõtteid. Tegevused panustavad soolise võrdõiguslikkuse, võrdsete võimaluste, ligipääsetavuse ning keskkonna- ja kliimaeesmärkide edendamisele ja nimetatud põhimõtete hoidmist jälgitakse järgmiste „Eesti 2035“ näitajatega: „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“, „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“, „Ligipääsetavuse näitaja“ ning „Eesti koht üleilmases säästva arengu eesmärkide indeksis“.

1.5. Toetatavad tegevused on vastavuses seirekomisjoni poolt kinnitatud perioodi 2021-2027 vastavus- ja valikukriteeriumitega.

2. Toetuse andmise eesmärgid ja tulemus

2.1. Toetuse andmise eesmärgiks on viia ellu teaduskommunikatsiooni strateegias seatud visiooni aastaks 2035:

1. Teadus on Eesti elanike silmis väärtuslik ja kasulik ning täidab otsuste langetamisel pearolli.

2. Teaduskommunikatsioon on teadustöö lahutamatu osa.
3. Selge ja kõnekas teadussõnum on avalikus ruumis nähtav.
4. Teadusliku maailmavaate kujundamine on oluline osa haridusest kõigil tasemetel ja vormides.
5. Toimiv koostöö huvigruppide vahel toetab teaduskommunikatsiooni tegevusi ning ka koostöö ise on hästi toetatud.

2.2. Tegevuste tulemusena on suurenenud Eesti inimeste (eelkõige laste ja noorte) teadlikkus teadus- ja arendustegevusest. Teadustegevuse väärtus ja kasulikkus on Eesti inimestele (eriti lastele ja noortele) selgem ning teaduse roll otsuste langetamisel kasvanud tänasega võrreldes oluliselt. Tegevuste tulemusena on lapsed ja noored teadlikumad teadlase ja inseneri elukutsesest ja töö sisust ning valivad suurema tõenäosusega õppimiseks LTT valdkonda. Sooline lõhe LTT valdkonnas õppimise valinud noorte vahel on vähenenud. Paranenud on uurimistöõde koordinaatorite pädevus uurimistöõde juhendamisel ja selle tulemusena kasvanud teaduslike uurimistöõde atraktiivsus õpilaste hulgas.

Samuti aitavad ellu viidud tegevused saavutada “Eesti 2035” seatud sihti “Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik”, mida mõõdetakse teadus ja arendustegevuste kulude mahuga erasektoris suhtena SKT-sse. 2035. aasta eesmärgiks on jõuda 2%-ni SKT-st.

TeaMe 3.0 tulemusi mõõdetakse punktis 5 toodud näitajate alusel.

3. Eelnõu terminoloogia ja lühendid

Harrastusteadus – (ingl k *Citizen Science*, eesti keeles ka kodanikuteadus) on inimese vabatahtlik osalemine teadustegevuses. Selleks võib olla vaatluste tegemine, andmete kogumine ja analüüsimine, ka sisendi andmine uurimisteedadesse või muu toetav tegevus. Sageli on harrastusteadus seotud hobitegevusega, nt lindude vaatlemine, putukate kogumine, harrastusastronoomia.¹

Inseneria - teadus, kunst, oskus ja eriala sellest, kuidas teaduslikke, matemaatilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja praktilisi teadmisi saada ja kasutada projekteerimaks ning ehitamiseks hooneid, masinaid, mehhanisme, süsteeme, materjale ja protsesse.

Karjäärispetsialist - spetsialist, kes on abiks karjääri kujundamisega seotud otsuste langetamisel. Ta toetab inimesi kutse, töö, koolituse ja haridustee valimisel elukäigu jooksul. Karjäärispetsialistid töötavad nõustamiskeskustes, haridusasutustes jt organisatsioonides nii avalikus, era- kui kolmandas sektoris.²

LTT valdkond – loodus-, täppisteaduste ning tehnoloogia valdkond (matemaatika, füüsika, keemia, bioloogia, geograafia, geoloogia, töö- ja tehnoloogiaõpetus, info ja kommunikatsiooniteaduste (sh arvutiteaduste) õppesuuna erialad) ja nende valdkondadega seotud interdistsiplinaarsed erialad.

Noor – seitsme kuni kahekümne kuue aastane füüsiline isik.

STEM – (ingl k *Science, Technology, Engineering, Mathematics*) teadus, tehnoloogia, inseneria ja matemaatika valdkonnad

Teaduskommunikatsioon – suhtlus teadusega seotud teemal, mille eesmärk on tutvustada teadust ühiskonnale ja luua eeldusi selle tihedamaks lõimumiseks ühiskonda. Olulised teemad,

¹https://www.etag.ee/wp-content/uploads/2019/11/ETAG_Eesti-teab_strateegia-EST.pdf

² <https://www.kutsereregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10667621>

mida käsitletakse, on näiteks teaduse toimimise loogika, teadlase töö eripära, teadussaavutused ja nende väärtus jmt³.

4. Toetatavad tegevused

Toetatakse tegevust, mis on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega ning ei tekita olulist kahju keskkonnaeesmärkidele Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (OJ L 198, 22.6.2020, lk 13–43) artikli 17 tähenduses. Toetatavate tegevuste sisu ja ulatus on üle-eestiline ning toetatakse järgmiste tegevuste elluviimist:

Tegevus 1 Teadusteemade tutvustamine laiemale avalikkusele

Teaduse vastu usalduse kasvatamiseks ja teaduses toimuva teadlikkuse tõstmiseks tutvustatakse aktuaalseid teadusteemasid ning teaduslikku maailmavaadet eri sihtrühmadele suunatud tegevuste raames, pidades silmas, et kaetud oleks võimalikult lai avalikkus.

Elluviija hangib telesarja „Rakett 69“ ja uuendab saate formaati ning hanketingimusi, et pakkujate ringi laiendada ning seeläbi jõuda suurema auditooriumini, aga samal ajal säilitada ka püsivaatajate huvi. Elluviija tellib ideekonkursi korras teadusteemade kajastamiseks kommunikatsiooniformaate laiemale avalikkusele ja noorematele sihtrühmadele, mille tulemused annavad tegevuste edasise suuna. Samal ajal jätkatakse seni eduka ja tulemusliku Rakett 69 saatesarjaga. Võimalikult suure sihtgrupini jõudmiseks kasutatakse erinevaid ristmeedia võimalusi ning saatesari tehakse nelja peamise puudeliigi (kuulmis-, nägemis-, liikumis- ja intellektipuu) suhtes nii ligipääsetavaks kui võimalik.

Miks.ee veebiportaal viiakse üle uuele platvormile. Veebiportaalis avaldatakse, luuakse ja ajakohastatakse artikleid, videoid ja muid materjale. Teadusteemalist sisuloomet avaldatakse erinevates miks.ee-ga seotud ristmeedia kanalites.

Teadusliku maailmavaate levitamiseks ja teaduse laiemaks populariseerimiseks luuakse harrastusteaduse edendajate võrgustik, mis ühendab tõenduspõhisest maailmapildist lähtuvaid inimesi, kes on aktiivsed teaduse toetajad ning osalevad ka ise aktiivselt kodanikuteaduses. Huvi tekkimise ja suurema kaasatuse soodustamiseks korraldatakse seminare ja teisi tegevusi, mis ühendavad inimesi, kes väärtustavad teadust ja teaduslikku mõtteviisi kestliku ühiskondliku, majandusliku ja isikliku heaolu tagajana. Nii on teadus inimesele lähemal, kui üksteisega saab jagada ideid ning tutvustada üksteisele oma tegevusi.

Tegevus 2 Teadusliku maailmavaate kujundamine ja seostamine LTT karjäärivalikuga kõigil haridustasemetel

Tööturu olukorrast ja vajadustest lähtuvalt suurendatakse noorte ja laiema avalikkuse teadlikkust LTT valdkonna arengutest, karjäärivõimalustest ning tõsta huvi seotud erialade õppimise vastu ning vähendada soolist lõhet LTT erialal õppijate hulgas.

Korraldatakse erinevaid üritusi ja tegevusi üldhariduskoolide ja kooliväliste partnerite koostöö edendamiseks. Oluline rõhk on väiksemate asulate koolide õpilastele LTT valdkonda tutvustavate tegevuste kättesaadavaks tegemisel. infopäevade, seminaride jm ürituste

---

^{2,3,9} Teaduskommunikatsiooni strateegia 2020-2035 „Eesti teab“ https://www.etag.ee/wp-content/uploads/2019/11/ETAG_Eesti-teab_strateegia-EST.pdf

korraldamisel järgitakse keskkonnahoidlike sündmuste korraldamise juhendit, mis on kättesaadav kliimaministeeriumi veebilehel.⁴

Tõstetakse inseneeria alast teadlikkust läbi mitmekesiste kommunikatsioonitegevuste, temaatiliste ürituste ja töötubade korraldamise. Kui võimalik, suunatakse osa temaatilisi üritusi ja töötubasid spetsiaalselt tüdrukutele nende huvi tõstmiseks inseneeria vastu.

Elluviija osaleb rahvusvaheliste võrgustike töös ja kogub infot teiste riikide teaduse, tehnoloogia ja inseneeria populariseerimise (STEM strateegiate) ning tegevuste kohta ja tutvustab parimaid praktikaid erinevatel võrgustike üritustel.

Tegevus 3 Uurimusliku õppe juhendajate võimestamine

Uurimistööde koordinaatorite võrgustiku kaudu ning teadus- ja haridusasutuste kaasabil korraldatakse õpetajatele mentorlust, koolitusi jmt tegevusi uurimusliku õppe rakendamiseks ja LTT kirjaoskuse arendamist toetavate tegevuste läbiviimiseks. Toetatakse õpilastes tekkinud LTT huvi süvendamise ja ülevaheldamise võimaluste loomist ja väljaarendamist sügavamaks isiklikuks huviks. Koolitatakse teadushariduse valdkonna juhendajaid ja õpetajaid nende pädevuse tõstmiseks, et paremini toime tulla ühiskonna ootusega, et LTT valdkond muutuks üha populaarsemaks.

Elluviija töötab välja ja viib läbi koolitusi uurimusliku õppe rakendamiseks ning tehnoloogiaalase kirjaoskuse ja loovuse arendamiseks ning korraldab võrgustikutegevusi koolide uurimistööde koordinaatoritele (sh õpetajatele).

Uurimistöid tegevatele lastele ja noortele ning nende õpetajatele ja juhendajatele töötab elluviija välja ja korraldab iga-aastase õpilaste teadusfestivali, mille eesmärk on pakkuda võimalust kogemuste vahetamiseks ning tõsta noorte enesekindlust oma uurimisprobleemiga tegelemisel.

Tegevuse raames toetatakse uurimistööde koordinaatorite võrgustiku toimimist sh võrgustikuliikmete kohtumised, info- ja parimate praktikate vahetus ning teadushariduse alaseid üritusi.

Tegevus 4 Teaduskommunikatsiooni ja teaduse populariseerimise edendamine

Hea teaduskommunikatsiooni teejuhise⁵ alusel korraldab elluviija teaduskommunikatsiooni-alast koostööd.

Jätkatakse ja tõhustatakse teaduskommunikatsiooni ja teaduse populariseerijate võrgustiku tegevusi sh võrgustikuliikmete kohtumisi, info- ja parimate praktikate jagamist, ühistegevuste ja koostöö kavandamist. Arendatakse ülikoolide, teiste teadusasutuste ning ministeeriumite teaduskommunikatsiooni alaseid oskusi. Elluviija kavandab ja vajadusel hangib teaduskommunikatsiooni alaseid koolitusi teadlastele ja ajakirjanikele, et jõuda teadusinfoga laiemale avalikkuseni. Koolitusvajaduse sisend tuleb rakkerühmalt, mis koondab kõige pädevamaid teaduskommunikatsiooni spetsialiste Eestis.

Elluviija aitab kaasa teaduskommunikatsiooni võrgustiku omavahelisele teabe- ja kogemuste vahetusele, et tõsta pädevust, suurendada tegevuste tulemuslikkust ja kasutatavate ressursside tõhusust, vähendada dubleerimist ning soodustada ühiskondliku diskussiooni tekkimist. Võrgustiku liikmed on nii teaduse kommunikaatorid kui ka populariseerijad. Toimub parimate praktikate ja meetodite jagamine ning erinevate organisatsioonide koostöö iga-aastaste

⁴ <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnateadlikkus>

⁵ QUEST Project *Hea teaduskommunikatsiooni 12 TUNNUST. Teejuht teadlastele ja teaduse vahendajatele.*

teaduskommunikatsiooni konverentside ja teaduse populariseerijate suvekoolide raames. Teaduse populariseerijail võimaldatakse kasutada miks.ee portaalis asuvat ürituste kalendrit valdkonnas tegutsevate organisatsioonide ja algatuste tutvustamiseks ning kasutada ka muid meediakanaleid.

5. Näitajad

Käesoleva käskkirja punktis 4 nimetatud tegevuste elluviimise tulemusena on käskkirja punktis 2 toodud eesmärgid täidetud ning tegevuste elluviimist ja oodatavate tulemuste saavutamist mõõdetakse järgmiste näitajatega:

Näitaja liik	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase 2023	Vahe-siht-tase 2026	Siht-tase 2029	Selgitav teave
Meetmete nimekirja väljund-näitaja	Korraldatud teaduskommunikatsiooni ja teaduse populariseerimise alaste ürituste arv	0	5 (2024) 10 (2026)	30	Ürituste all mõeldakse konverentse, seminare, võrgustikutegevusi, koolitusi jms. Üritused võivad toimuda nii kohapeal kui veebis. Ürituste arvu loetakse kumulatiivselt ja saavutatud tase tuuakse välja aruandluses.
TAT spetsiifilised väljund-näitajad	Tegevus 1. Tegevuste raames hangitud ja eetris olnud teadustelesaadete arv	0	60	156	Tulemusi mõõdetakse iga-aastaselt kumulatiivselt ning raporteeritakse aasta-aruandes.
	Tegevus 2. Seminaridel osalenud karjäärispetsialistide arv	0	210	420	Tulemusi mõõdetakse iga-aastaselt kumulatiivselt ning raporteeritakse aasta-aruandes.
	Tegevus 3. Õpilaste teadusfestivalil osalevate koolide osakaal üldhariduskoolide koguarvust (protsent)	0	20	35	Koolide arvu loendamisel oluline vaadata regionaalset kattuvust ning on oluline, et igast maakonnast oleks vähemalt 1 kool esindatud. Näitajaga panustatakse regionaalsesse kattuvusse. Festivali iga-aastasel korraldamisel saab seisu raporteerida iga aasta lõpus. Oluline on, et kaasatud saab vähemalt sama palju või veidi enam (unikaalseid) koole erinevatest maakondadest kui eelnevatel aastatel.
	Tegevus 4. Rakkerühma kaasatud organisatsioonide arv	0	12	15	Eesmärk on kaasata organisatsioonid, kes oma teadmistega meediat, kommunikatsioonist ja populariseerimise viimastest trendidest suudaksid kõige

6. Rakendusüksus ja rakendusasutus

					enam panustada rakkerühma tegevustesse nõuandvas rollis.
	Teaduskommunikatsiooni koolitust saanud ajakirjanikud, kommunikatsioonispetsialistid, teadlased (arv)	0	200	400	Näitajaga loetakse koolitusel osalenuid osaluskordade arvestuses. 2026. aasta vahetsemeks on 200 koolitatud spetsialisti. Tulemusi mõõdetakse igaaastaselt kumulatiivselt ning raporteeritakse aasta-aruandes

6.1. Tegevuse rakendusasutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

6.2. Tegevuse rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus.

7. Elluviija

Tegevuse elluviijaks on Sihtasutus Eesti Teadusagentuur.

8. Sihtrühm

TeaMe 3.0 sihtrühmaks üldisemalt on noored ja noortega tegelevad isikud (õpetajad, karjääripetsialistid, teadushuviringide juhendajad). Täpsemalt jagunevad tegevuse sihtrühmad järgnevalt:

- tegevuse 1 sihtrühmaks on noored ja Eesti elanikkond tervikuna;
- tegevuse 2 sihtrühmaks on noored ja karjääripetsialistid;
- tegevuse 3 sihtrühmaks on noored ja teadushariduse edendajad, uurimistööde koordinaatorid;
- tegevuse 4 sihtrühmaks on LTT valdkonnas noorte juhendajad ja tugispetsialistid, teadushariduse ja -kommunikatsiooni valdkonnas tegutsejad.

9. Rakkerühm

Rakkerühma moodustab elluviija rakendusasutuse ettepanekul. Rakkerühma koosseisu kuuluvad Haridus- ja Teadusministeeriumi, teadushariduse, meediavaldkonna ning karjääriteenuste valdkonna ekspertide, ettevõtjate esindajad ning õpetajad ja õpilased.

10. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Punktis 3 tegevuse 1 abikõlblikkuse periood on 1. juuli 2023 – 31. august 2029. Teiste tegevuste abikõlblikkuse periood on 1. september 2023 - 31. august 2029.

11. Tegevuste eelarve

TeaMe 3.0 eelarve on 7 004 764 eurot, millest Euroopa Sotsiaalfond+ vahenditest finantseeritakse 4 903 335 eurot (70%), riiklikust kaasfinantseeringust 2 101 429 eurot (30%).

12. Kulude abikõlblikkus

- Abikõlblikeks kuludeks loetakse käesolevas käskkirjas nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad ühendmääruse §-s 15 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.
- Abikõlblikud on järgmised punktis 2 nimetatud toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud:

- 12.2.1. otsesed personalikulud vastavalt ühendmääruse § 16;
  - 12.2.2. kaudsed kulud 7% abikõlblikest otsestest kuludest vastavalt ühendmääruse § 21 lõigetele 1 ja 3–6;
  - 12.2.3. ürituste (seminaride, konverentside, koolituste, koosolekute jms) korraldamise ja nendel osalemise kulud, sh ürituste osavõtutasu;
  - 12.2.4. välislähetuste kulud;
  - 12.2.5. artiklite avaldamisega seotud kulud, telesaadete hankimiskulud;
  - 12.2.6. miks.ee veebilehe arendamise ja arenduse hoolduskulud.;
  - 12.2.7. muud toetatavate tegevustega otseselt seotud ja tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, sh konverentside, seminaride ning muude sündmuste puhul ligipääsetavuse tagamisega seotud kulud.
  - 12.2.8. tegevuste elluviimise juhtimiskulud TAT horisontaalse kuluna.
- 12.3. Abikõlbmatud on ühendmääruse § 17 nimetatud kulud. Lisaks on abikõlbmatu:
- 12.3.1 projekti heaks töötava personali, sh ametniku, teenistuja, töö-, töövõtu- või käsunduslepingu alusel projekti heaks teenust osutava või tööd tegeva isiku või projekti tegevuste elluviimisega seotud kolmanda isiku riigisisese lähetamise või liikumisega seotud sõidu- ja majutuskulud tegelike kulude alusel.

13. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 13.1. Toetuse maksmine toimub vastavalt ühendmääruse § 24-26, § 27 lõike 1 punktile 1 ja § 28 punktile 3.
- 13.2. Elluviija esitab maksetaotluse rakendusüksusele e-toetuste keskkonna kaudu vähemalt kord kvartalis.
- 13.3. Lõppmakse saamiseks esitatakse maksealuseks olevad dokumendid koos tegevuste elluviimise lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast toetuse andmise tingimustes ettenähtud kohustuste täitmist ning lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

14. Elluviija kohustused

Elluviijale kohalduvad ühendmääruse §-des 10 ja 11 sätestatud kohustused. Lisaks on elluviija kohustatud:

- 14.1. korraldama käesoleva käskkirja punktis 2 nimetatud tegevuste elluviimist ja korraldamist, sealhulgas koostama ja kinnitama toetatavate tegevuste elluviimise tingimused, korrad ja vormid;
- 14.2. ellu viima tegevusi halduslepingus rakendusasutusega kokku lepitud detailis ja eelarvega ning kasutama toetust säästlikult;
- 14.3. koostama ja esitama rakendusasutusele TAT-i järgmis(t)e eelarveaasta(te) tegevuste kirjeldused ja eelarve kulukohtade kaupa kinnitamiseks jooksva aasta 20. novembriks;
- 14.4. esitama rakendusasutuse nõudmisel tegevuse eelarve ning selle jagunemise aastate ja tegevuste lõikes;
- 14.5. kooskõlastama rakendusasutusega toetatavatele tegevustele kinnitatud aastaeelarve enne kulude tegemist sellest;
- 14.6. tagama elluviija ülesannete täitmiseks piisava arvu töötajaid, kellel on asjakohane kvalifikatsioon;
- 14.7. viivitamatult teavitama rakendusasutust kirjalikult taasesitamist võimaldavas vormis:
  - 14.7.1. asjaoludest, mis takistavad elluviija ülesandeid täitmast;
  - 14.7.2. toetuse andmise tingimuste käskkirja muutmise vajalikkusest;
  - 14.7.3. toetatavate tegevuste elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada toetatavate tegevuste eesmärkide ja indikaatorite saavutamist;
- 14.8. esitama rakendusüksusele iga aasta 15. jaanuariks järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi, milles toodud andmed (tähtjad, summad) on aluseks maksetaotluste

esitamisel. Esimese eelarveaasta väljamaksete prognoos tuleb esitada 15 tööpäeva jooksul TAT kinnitamisest. Juhul, kui maksetaotlus erineb rohkem, kui 25% võrra esitatud prognoosis, on elluviija kohustatud esitama korrigeeritud prognoosi järele jäänud eelarveaasta osas.

- 14.9. Elluviija on hankija riigihangete seaduse § 5 lg 2 p 4 tähenduses ning riigihangete korraldamisel järgitakse riigihangete seadust ja ühendmääruse § 11 lg 1 ja 2 nõudeid.
- 14.10. Elluviija peab sihipäraselt toetuse eest ostetud asjast, teenusest või tööst säilitama kontrolljälje (asjakohased dokumendid,).
- 14.11. Elluviija peab sihipäraselt toetuse eest ostetud asjast, teenusest või tööst säilitama kontrolljälje (asjakohased dokumendid).
- 14.12. Elluviija on kohustatud täitma teavitamisnõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõuetele.
- 14.13. Elluviija peab tagama, et elluviidavad tegevused, info ja kommunikatsioon on ligipääsetav nelja peamise puudeliigi (nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuu) suhtes niipalju kui võimalik.

15. Aruandlus

- 15.1. Elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu selles kehtestatud vormil toetatavate tegevuste elluviimise aasta vahearuaude hiljemalt järgmise aasta 20. jaanuariks (31. detsembri seisuga). Vahearuaudes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:
  - 15.1.1 punktis 5 loetletud näitajate täitmine koos sisuliste selgitustega, sh näitaja ala- või ületäitmise kohta;
  - 15.1.2 ülevaade punktis 4 loetletud tegevuste elluviimisest;
  - 15.1.3 hinnang ellu viidud tegevuste tulemuslikkusele;
  - 15.1.4 ülevaade esinenud probleemidest, riskidest ja ette võetud abinõudest.
- 15.2. Elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu toetatavate tegevuste elluviimise lõpparuande 30 päeva jooksul alates tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Lõpparuandes peab lisaks vahearuaandes nõutule olema kajastatud ülevaade ellu viidud tegevuste mõjust Teaduskommunikatsiooni strateegia 2020-2035 "Eesti teab" eesmärkide saavutamisele, Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035 eesmärkide saavutamisele ning seotud „Eesti 2035“ sihtide saavutamisele ja puutumust omavate horisontaalsete põhimõtete edendamisele.
- 15.3. Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 15 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.
- 15.4. Juhul kui vahe- või lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruande.
- 15.5. Puuduste esinemisel vahe- või lõpparuandes annab rakendusüksus elluviijale kuni 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

16. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 16.1. Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus nõutakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-dele 28–30 ja ühendmääruse §-dele 34–38.
- 16.2. Finantskorrektsiooni otsuse alusel väheneb finantskorrektsiooni võrra projekti eelarve vastavalt ühendmääruse § 37 lõikele 4.

17. Vaiete esitamine

- 17.1. Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 3.
- 17.2. Rakendusasutuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusasutusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 2.
- 17.3. Vaie lahendatakse 30 kalendripäeva jooksul arvates vaiet lahendavale asutusele esitamisest.